

HANGİ EYLEMLER ETKİLİDİR?

Aydınlık Gazetesi, 24 Ekim 2017

Yıldırım Koç

Türkiye son yıllarda işçi eylemleri bolluğu yaşıyor. İşten çıkarılan, ücretini veya kıdem tazminatını alamayan işçi eylem yapıyor. 2015 yılında metal işkolunda Bursa'da başlayan eylemlerin hedefi, işverenlerden çok, işyerinde örgütlü bulunan Türk Metal Sendikası idi. Bursa'da, Gölcük'te, Eskişehir'de binlerce işçi, Türk Metal'e karşı fabrikaları işgal etti, iş durdurdu. 2017 yılı başında greve çıkan Birleşik Metal İş üyesi işçiler, grevleri ertelenince, eylem yaptılar. İş kazaları da işçi eylemlerine neden oluyor. Ekonomik kriz derinleştikçe bu eylemler daha da yaygınlaşacak.

Peki, bu eylemler etkili mi?

Bazıları etkili. Örneğin, Birleşik Metal İş'in eylemleri istenen sonucu verdi.

Buna karşılık bazı eylemler, saman alevi gibi parlıyor, hemen sönüyor.

EYLEMLERDEKİ ÖNEMLİ EKSİKLİK

İşçiler, kendilerini doğrudan ve hemen ilgilendiren konularda eylem yapıyor; ancak kendilerini zaman içinde etkileyecek konularda sessiz kalıyor. Örneğin, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu 12 Ekim 2017 günü TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. İşçilerden bir tepki gelmedi. Halbuki, yarın işten çıkarıldıklarında bu yeni düzenlemenin olumsuz etkilerini yaşayarak öğrenecekler. Ellerindeki akıllı telefonla birçok internet sitesine giren işçiler, www.tbmm.gov.tr sitesine girerek bu kanunu okumaya üşeniyor.

İşçi sınıfının tümünü ilgilendiren genel konularda sessiz kalan işçiler, dayanışma eylemlerinden de kaçınıyor. Burada sendikaların da büyük eksikliği var.

EYLEMLERİ SORGULAMAK

İşçilerin kısa vadeli çıkarları temelinde yaptıkları eylemlerin önemli bir bölümü bir strateji çerçevesinde planlanıp gerçekleştirilmiyor. Anlık sorunlar anlık tepkilere ve eylemlere yol açabiliyor. Bu durumlarda da eylemin istenen amaca ulaşabilme olasılığı düşük oluyor.

Eylem, eylem yapmış olmak için yapılmaz. Eylem fetişizmi bazı çevrelerde yaygındır. Ancak her eylem iki tarafı kesen kılıç gibidir. Başarılı olursanız iyidir, başarısız olursanız eylemin altında kalırsınız.

Başarılı eylem olarak unutamadığım üç örnek, Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) ile İlksen'in 15-18 Aralık 1969 Büyük Öğretmen Boykotu, Türk-İş'in 26 Kasım 1994 Anıtkabir ve Meclis yürüyüşü ile Emek Platformu'nun 24 Temmuz 1999 günü Kızılay'da gerçekleştirdiği mitingdir.

15-18 Aralık 1969 Büyük Öğretmen Boykotu, esasında Türkiye tarihinin en başarılı genel grevidir. 107 bin öğretmen, hükümetin tüm baskılarına rağmen, 4 gün iş durdurdu ve ardından 1970 yılında kabul edilen finansman kanunuyla memur aylıklarında önemli bir artış sağlandı.

Türk-İş'in 26 Kasım 1994 Meclis yürüyüşü, devlet bütçesi taslağındaki işçi karşıtı olumsuzlukları son anda değiştirtti.

Emek Platformu'nun 24 Temmuz 1999 Kızılay Mitingi de TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmekte olan sosyal güvenlik kanunu tasarısını engelledi.

Bu üç eylem de kitlelendi ve kitlelerin gözünde meşruydular. Bu sayede de etkili oldu ve sonuç aldı.

Ancak, çeşitli nedenlere bağlı olarak, bazı eylemler çok cılız kalır. Amaçlanan hedef büyüktür; o hedefe ulaşmak için harekete geçirilebilen güç, amaçlananla kıyaslanamayacak kadar küçüktür. Bu durumda oyun tersine döner. Hesapsız yapılan bir eylem, bir güç gösterisine değil, bir zayıflık gösterisine dönüşür ve karşı tarafın saldırısının daha da yoğunlaşmasına neden olur.

İşçiler, memurlar ve sözleşmeli personel, bugünkü birbirinden kopuk ve sınıf dayanışmasının olmadığı eylemlerden, çok daha geniş kitlelerin katıldığı eylemlere geçebildiklerinde sorunlarına çözümler üretebilecek. Hayat bu doğrultuda ilerliyor.